

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	40597 Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка)
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	016 Спеціальна освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40597
Назва ОП	Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта
Спеціалізація (за наявності)	016.02 Олігофренопедагогіка
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бабич Наталія Миколаївна, Омельченко Марина Сергіївна, Войтенко Альона Андріївна, Федоренко Світлана Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	28.09.2022 р. – 30.09.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1rIvtCF3a2pQ-LqKzOYuUo1ECEiukG5V/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1kuII-VaWmPY9Ltwx1rPs4J6rAyREQFKC/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП в цілому відповідає Критеріям акредитації та є актуальною, враховуючи сучасні тенденції, вимоги сучасного ринку праці, інтереси стейкхолдерів, вимоги роботодавців, напрями розвитку спеціальності та ЗВО. Цілі ОП, структура та зміст є логічними і послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту». Підготовка фахівців за ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контекстів. Реалізація освітньої програми відбувається на належному рівні. Вона сприяє досягненню програмних результатів навчання. Форми навчання та методи контролю за даною ОП відповідають сучасним вимогам вищої освіти. Навчально-методичне, а особливо кадрове забезпечення відповідає вимогам якісної реалізації ОП. Значна увага ЗВО та всіх учасників освітнього процесу приділяється відкритості та прозорості, дотриманню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу, чому сприяють також неформальні зустрічі «Кава з ректором». Важливим аспектом є достатній рівень задоволеності здобувачів вищої освіти, що було виявлено у процесі реалізації програми акредитації. Результати акредитаційної експертизи показують, що ОП та освітня діяльність ЗВО відповідають усім Критеріям акредитації. Перспективи розвитку ОП вбачаємо в розширенні міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти, розвитку програми мобільності для НПП ЗВО з метою стажування та викладання в університетах-партнерах, більш активне залучення професіоналів-практиків до викладання на ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Урахування досвіду подібних вітчизняних та зарубіжних ОП з підготовки дефектолога. Тісна співпраця зі стейкхолдерами, у результаті якої здобувачі освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи вчителя-дефектолога на практиці. Має елементи мультидисциплінарності: спрямована на формування спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім дефектологам для роботи з дітьми, які мають розлади аутистичного спектра, складні порушення розвитку. Інноваційні авторські ОК «Партнерська взаємодія в закладах спеціальної та інклюзивної освіти», «Проектна діяльність вчителя-дефектолога», «Тренінг особистісного зростання вчителя-дефектолога» формують у здобувачів навички роботи в команді та професійного зростання. Розроблений НПП кафедри навчально-методичний посібник, в якому представлені програми всіх видів практик даної ОП, сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Під час Вступної компанії 2022 проводилась підтримка абітурієнтів щодо написання мотиваційних листів у вигляді семінарів та рекомендацій на сайті Університету. Функціонування «Кабінету інклюзивної освіти». Активна участь НПП у міжнародних стажуваннях, широка публікаційна активність, наявність власних видань в Університеті як для академічної спільноти, так і для здобувачів зі спеціальності 016 Спеціальна освіта. Власна тактика добору викладачів за даною ОП, що полягає у наданні переваги тим фахівцям, які мають практичний досвід роботи з дітьми з ООП. Наявність у ЗВО власних програм із підвищення кваліфікації, в реалізації яких беруть участь викладачі: проєкт «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ», «Teaching Excellence Programme: вдосконалення викладання у вищій освіті». Наявність у ЗВО дієвої системи матеріальних та нематеріальних заохочень: за публікацію статей в базах Scopus і Web of Science, за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі. Активно й регулярно проводяться різноманітні заходи із популяризації академічної доброчесності. Зразкова робота наукової бібліотеки в освітньому процесі під час дистанційного навчання (віртуальне визначення УДК і ББК, допомога працівників бібліотеки здобувачам та НПП працювати та користуватися наукометричними базами, що значно полегшує наукову працю, можливість наукового пошуку у бібліотеці, де постійно наповнюється науковий репозитарій, послуги «Віртуальна довідка»). Багаторічна практика неформальних зустрічей «Кава з ректором», на яких студенти мають можливість спілкуватися з ректором, висловити думки щодо покращення освітнього процесу на ОП та в університеті, почути відповіді на свої питання тощо. Діяльність НМЦ, який проводить регулярний моніторинг визначення потреб й інтересів здобувачів, НПП, роботодавців у вигляді різних анкетувань, координує та контролює організацію освітнього процесу в університеті та його відповідність стандартам вищої освіти, що свідчать про бажання К-ПНУ вдосконалюватись та робити освітнє середовище максимально комфортним для здобувачів освіти.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Нечітко сформульований фокус ОП. Недостатньо чітко прописані вимоги щодо визначення відсотка унікальності кваліфікаційних робіт. Відсутня академічна мобільність серед здобувачів вищої освіти та практика зарахування результатів навчання у неформальній освіті. Відсутність в анкетах для здобувачів питання щодо задоволеності формами і методами навчання. Деякі силабуси потребують оновлення рекомендованої літератури відповідно до сучасних праць української наукової спільноти та закордонних наукових праць. В університеті не достатньо розвинене інклюзивне середовище для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, яке потребує удосконалення. Активність студентського самоврядування у період дистанційного навчання низька. Рекомендації: Оскільки ОП належить до спеціальності 016.02 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка), необхідно переформулювати основний фокус, спрямувавши його на вивчення питань освіти та соціалізації в першу чергу осіб з порушеннями інтелекту (змістом ОП саме це й передбачено). Чітко прописати у Методичних рекомендаціях з перевірки кваліфікаційних робіт на академічний плагіат яким має бути відсоток унікальності та конкретні вимоги щодо запозичень з наукової літератури для запобігання хибного трактування здобувачами правил перевірки на плагіат. Налагодити та використовувати учасниками освітнього процесу практики академічної мобільності, розширити перелік видів неформальної освіти; популяризувати серед здобувачів існуючі програми обміну і

стажування на початку навчання в магістратурі. Удосконалити анкети якості освітнього процесу щодо задоволеністю формами і методами навчання, оприлюднювати аналітичні довідки з детальним аналізом та рекомендаціями щодо шляхів удосконалення ОП на сайті з метою проведення освітньо-інформаційної роботи. Оновити літературні джерела ОК працями закордонних фахівців у галузі спеціальної та інклюзивної освіти та в окремих ОК оновити літературні джерела сучасними дослідженнями української наукової спільноти. Забезпечити в університеті для осіб з ООП належні умови для реалізації права на освіту (наявність сигнальних (обмежувальних) стрічок для осіб з порушеннями зору тощо). Підвищити активність роботи студентського самоврядування у період дистанційного навчання (проведення різноманітних заходів для здобувачів, щоб підвищити їх активну позицію під час навчання).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма має чітко сформульовані цілі: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти, (blob:<https://office.naqa.gov.ua/1206f685-33f8-4dbd-88ee-019aef9369b3>), що відповідає місії університету, зазначеної у "Стратегії розвитку К-ПНУ імені Івана Огієнка на 2020-2030 роки" (<https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjybwlgd8JDcM2XuTVgPcksKbC4/view>): освітньої – забезпечення та розвиток класичної університетської освіти як на рівні регіону, так і в державі, здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців відповідно до державних стандартів вищої освіти; наукової – збереження, подальший розвиток та ефективне використання наукового потенціалу, забезпечення органічної єдності змісту освіти й програм наукової діяльності, спрямування фундаментальних та прикладних досліджень і розроблень на створення й упровадження конкурентноспроможних зразків техніки, технологій та матеріалів.... Основний фокус ОП – передбачає всебічне вивчення наукових теорій і концепцій спеціальної та інклюзивної освіти, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами, технології розвитку осіб з особливими освітніми потребами. Вважаємо, що оскільки ОП належить до спеціальності 016.02 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка), необхідно переформулювати основний фокус, спрямувавши його на вивчення питань освіти та соціалізації в першу чергу осіб з порушеннями інтелектуального розвитку (змістом ОП саме це й передбачено).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Зі слів гаранта, на етапі розроблення ОП була створена робоча група з числа НПП кафедри, до роботи якої залучалися стейкхолдери. Роботодавці також залучалися до рецензування ОП на етапі її створення, про що свідчить рецензія Гаман А.М., директора Солобковецького навчально-реабілітаційного центру Хмельницької обласної ради. blob:<https://office.naqa.gov.ua/10be261b-222c-4bc7-8f86-236b55ed19cd>, яка запропонувала запровадити формування компетентності здійснювати корекційну роботу при порушеннях пізнавальної діяльності як у спеціальних, так і інклюзивних закладах Під час фокус-групи з роботодавцями встановлено, що вони залучалися до розробки цілей ОП та ПРН. Наприклад, була врахована пропозиція Акменс Л.М., директора Тернопільської спеціальної школи Тернопільської міської ради щодо розширення змісту та назви практики (практика в ІРЦ). Проводились зустрічі зі стейкхолдерами <http://surl.li/czerm>, <http://surl.li/czern>, анкетування <https://docs.google.com/forms/d/1CFBvX3TzeeOB9J0xpjBrBiJHSFwtbAr1hSbIc-LWSbw/edit>. Обговорення ПРН, їх доповнення представлені на сайті кафедри в таблицях пропозицій https://drive.google.com/file/d/1JYoW5wh8_Fv8DIDU5arFOnHo90QjfURF/view, <https://drive.google.com/file/d/1VEt2f2TubWsLkva2EiQYUKMz535rHknC/view>, https://drive.google.com/file/d/1Zxx55ZoHLjFeUNe5WJCoLv_tccNonvdx/view). Пропозиції, внесені стейкхолдерами та академічною спільнотою, стосовно удосконалення ОП відповідно до нового Стандарту вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта були враховані в ОП 2021 року. Бажано рецензії за всі роки існування ОП від всіх заінтересованих сторін розмішувати на сайті кафедри чи університету.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЗВО враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Ціллю ОП є: забезпечити здобуття студентами поглиблених теоретичних і практичних знань, умінь, навичок у сфері спеціальної та інклюзивної освіти. А оскільки одним із пріоритетних напрямків держави в галузі освіти є надання якісних послуг дітям з ООП, то можна стверджувати, що ОП відповідає контексту розвитку спеціальності. Гарант декларує, що регіональний контекст ОП врахований шляхом орієнтації на потребу забезпечення фахівцями в спеціальній, інклюзивній освіті та ІРЦ Хмельницької, Чернівецької, Івано-Франківської, Вінницької, Тернопільської, Рівненської, Одеської, Житомирської, Волинської областей, що було підтверджено під час фокус-групи зі стейкхолдерами. На ринку праці Південно-Західного регіону України дійсно широка сфера працевлаштування для випускників даної ОП: заклади дошкільної, загальної середньої освіти загального та спеціального призначення, заклади дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційні центри, інклюзивно-ресурсні центри зі значною кількістю осіб з особливими освітніми потребами. Гарант зазначила, що під час удосконалення ОП було проаналізовано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітньо-професійних. Зокрема, Миронова С. у листопаді 2018 р. взяла участь в освітній поїздки на тему «Інклюзія в університетському середовищі» на базі університету Т.Г. Масарика (м. Брно, Чеська республіка), за наслідками якої оновила зміст освітнього компоненту «Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності»; Чопік О. у 2021 р. взяла участь в проєкті «Зміни педагогічних факультетів у 21 столітті» на базі університету Т.Г. Масарика (м. Брно, Чеська республіка), за результатами оновлено зміст дисципліни «Навчання дітей з розладами спектру аутизму». Вивчався досвід Академії Спеціальної Педагогіки імені Марії Гжегожевської, зокрема, система організації індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти. При розробці змісту навчальної дисципліни «Інноваційні технології корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами» враховано досвід Херсонського державного університету.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Дана ОП затверджена вченою радою К-ПНУ 25.04.2019 р. (протокол №4), У 2021 р. відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП переглянуто і затверджено вченою радою К-ПНУ (протокол №4 від 25.03.2021 р.). У 2022 р. ОП оновлена і затверджена вченою радою К-ПНУ (протокол №4 від 31.03.2022).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Урахування досвіду подібних вітчизняних та зарубіжних ОП. Орієнтація ОП не лише на потреби Хмельницької області, а й на Південно-Західний регіон України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Нечітко сформульований фокус ОП, що спрямований на вивчення наукових теорій і концепцій спеціальної та інклюзивної освіти, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами, технології розвитку осіб з особливими освітніми потребами, але конкретно не зазначені особи з порушеннями інтелектуального розвитку. Оскільки ОП належить до спеціальності 016.02 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка), необхідно переформулювати основний фокус, спрямувавши його на вивчення питань освіти та соціалізації в першу чергу осіб з порушеннями інтелекту (змістом ОП саме це й передбачено).

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП відповідає рівню В за критерієм 1, оскільки дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. Підкритерії 1.2, 1.3, 1.4 цілком відповідають вимогам, а 7.1 - частково (некоректне формулювання фокусу програми), але він може бути виправлений найближчим часом, що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП 2022 року та обсяг окремих освітніх компонентів відповідають вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» та відповідному стандарту, де зазначено обсяг підготовки магістра 90 кредитів ЄКТС. Зокрема, обов'язкові дисципліни – 67 кредитів, вибіркові – 23 кредити (25,6 %), практика – 21 кредит + магістерське дослідження – 9 кредитів = 30 кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз структури ОП дозволив дійти висновку, що цикл загальної підготовки складає 67 кредитів ЄКТС та дозволяє досягти заявлених у ОП загальних компетентностей. Цикл загальної підготовки складає 7 кредитів. Цикл професійної підготовки складається з теоретичної (30 кредитів) та практичної частин (30 кредитів). Зміст освітньої програми має чітку структуру, що дозволяє майбутнім фахівцям набути програмних результатів навчання, необхідних для виконання професійної діяльності. ОК відповідають окремим компетентностям, що відображено в матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми ([blob:https://office.naqa.gov.ua/1206f685-33f8-4dbd-88ee-019aef9369b3](https://office.naqa.gov.ua/1206f685-33f8-4dbd-88ee-019aef9369b3)). Освітні компоненти, включені до професійної складової освітньої програми, логічно взаємопов'язані. Так, наприклад, ОК «Корекційно-розвиткові заняття з дітьми з особливими освітніми потребами» передують ОК «Проєктна діяльність вчителя-дефектолога», ОК «Тренінг особистісного зростання вчителя-дефектолога» (2 семестр) є завершальним узагальнюючим практичним курсом з підготовки вчителя-дефектолога. Під час аналізу Таблиці 1 та в результаті огляду матеріально-технічної бази ЗВО встановлено достатність матеріально-технічного та інформаційного забезпечення кожного освітнього компонента.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньої програми відповідає предметній області заявленої спеціальності, визначеної стандартом вищої освіти для магістерського рівня спеціальності 016 Спеціальна освіта: корекційно-розвивальний та реабілітаційний процеси; способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, зумовлені закономірностями та особливостями змісту корекційно-педагогічної діяльності; організація спеціальної та інклюзивної освіти; організація і забезпечення освітнього процесу в закладах вищої освіти з підготовки фахівців для системи спеціальної та інклюзивної освіти. ОК професійної підготовки відбивають поняття, концепції, теорії спеціальності 016.02 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка). Також ОП спрямована на формування спеціальних компетентностей, необхідних для роботи з особами, які мають розлади аутистичного спектра, що забезпечується ОК «Навчання дітей з розладами спектру аутизму», та з дітьми, які мають складні порушення розвитку, що забезпечується ОК «Актуальні питання методик навчання дітей зі складними порушеннями розвитку» (має елементи мультидисциплінарності). Такі освітні компоненти, як «Методика інноваційної діяльності логопеда», «Тренінг професійного зростання логопеда» є інноваційними та авторськими, що було підтверджено на фокус-групах з НПП. Такі освітні компоненти, як «Партнерська взаємодія в закладах спеціальної та інклюзивної освіти», «Проєктна діяльність вчителя-дефектолога», «Тренінг особистісного зростання вчителя-дефектолога» є інноваційними та авторськими, що було підтверджено на фокус-групах з НПП. Ці освітні компоненти формують у здобувачів навички роботи в команді та самостійного професійного зростання. Під час фокус-груп ЕГ пересвідчилася в тому, що зміст ОП та її спрямованість на підготовку вчителя-дефектолога повністю задовольняють запити стейкхолдерів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується вибіркоким блоком дисциплін, який становить 25,6%, згідно Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) (<https://tinyurl.com/2paauhr>). Обрання вибірових освітніх компонентів здобувачами відбувається у кілька етапів із зазначенням термінів: анкетування здобувачів вищої освіти щодо формування переліку вибірових навчальних дисциплін (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ORGXDlbpUfW18PjEfFqcUkPr2AA9Gb/edit#gid=348000614>); створення каталогу вибірових освітніх компонентів та його розміщення на веб-сайті університету (<https://kpn.edu.ua/vybirkovi-navchalni-dystypliny/>); підготовка анотацій, силабусів до вибірових освітніх компонентів; інформування здобувачів про процедуру обрання вибірових освітніх компонентів та ознайомлення з їхньою метою і анотаціями, презентаційними матеріалами тощо; оформлення заяв (в т.ч. електронних) із зазначенням обраних освітніх компонентів. Деканат факультету за даними з інформаційного центру щодо результатів обрання здобувачами вибірових освітніх компонентів формує їхні списки у відповідності з обраними освітніми компонентами. Розміщується цей каталог для загального доступу на сайті Університету (<https://tinyurl.com/39cwf66d>) та у модульному об'єктно-орієнтованому динамічному навчальному середовищі (MOODLE), до якого у здобувачів є персональний доступ. До переліку також входять освітні компоненти, які враховують побажання здобувачів, що були озвучені під час перегляду та аналізу програми стейкхолдерами й проходження анкетування. Розміщується цей каталог для загального доступу на сайті Університету (<https://tinyurl.com/39cwf66d>). Варто зазначити, що здобувачі даної ОП можуть обирати вибірові ОК з "Каталогу навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти К-ПНУ на 2022-2023 н.р." (<https://drive.google.com/file/d/1WmJW34xHWiurXcHJ-ITV-UuI8LFiUtJK/view>). Силабуси ОК розміщені на сайтах кафедр університету. Також студенти можуть здійснювати самостійний вибір теми кваліфікаційної роботи з переліку на 2022-2023 навч. рік (https://drive.google.com/file/d/1x5FMwUQ9d5MCTH9_oOPnrUgVrDkqmlMw/view). Здобувачі вищої освіти поінформовані про механізм вибору дисциплін, що було встановлено під час фокус-груп зі студентами. Гарант надав індивідуальні навчальні плани здобувачів, які підтверджують формування індивідуальної освітньої траєкторії на даній ОП [blob:https://office.naq.gov.ua/76c2dcd5-c46c-4ccb-9891-b8f8ba16c50c](https://office.naq.gov.ua/76c2dcd5-c46c-4ccb-9891-b8f8ba16c50c)

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практика проходить відповідно до Положенням про проведення практики (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQsISDVIv04waWZvbW5xVnM2Mmd5Y1FLdi1rUCow/view?resourcekey=0-tYSPd5dBX2-ZMCs1ShozJA) та дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. ОП та навчальним планом передбачено практичну підготовку обсягом 21 кредит ЄКТС: виробнича на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) в інклюзивно-ресурсних центрах (3 кредити ЄКТС); виробнича на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) в закладах дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних закладах (9 кредитів ЄКТС); виробнича дослідницька практика зі спеціальності (9 кредитів ЄКТС). За даною ОП розроблені "Наскрізна програма практики" та робочі програми практик (<https://drive.google.com/drive/folders/1gMJzfoogYXhstSMBGwdYLLpHp24c8hM>). Викладачами кафедри розроблений навчально-методичний посібник: «Методичні рекомендації до проведення практики для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.02 Олігофренопедагогіка» (<http://elar.kpn.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6234>). Зустріч зі стейкхолдерами (на чий базі переважно проходить практика) засвідчила, що вони задоволені набутими практичними компетентностями здобувачів вищої освіти за ОП. Також стейкхолдери повідомили, що беруть активну участь в удосконаленні змісту практик (<https://kaf-korped.kpn.edu.ua/2021/11/14/obhovorennia-opp-z-profesionalamy-praktykamy/>, <https://kaf-korped.kpn.edu.ua/2021/02/08/obhovorennia-proiektiv-opp-iz-pratsivnykamy-irts-ternopilskoi-obl/>). Зміна назви практики на "Виробнича практика на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) в закладах дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних закладах" з урахуванням пропозиції А.М. Гаман було затверджено протоколом 15 від 26.02.2021 р. Практика на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) в ІРЦ була включена до ОПП у відповідь на пропозицію стейкхолдерів (Рибак О.А.) протоколом 4 від 26.10.2020 р. Практичний досвід професійної діяльності НПП (майже всі викладачі групи забезпечення (що було встановлено під час фокус-груп) працювали раніше, або працюють за сумісництвом за спеціальністю) також сприяє якісному забезпеченню практичної підготовки здобувачів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок повною мірою набувається як в межах викладання освітніх компонентів обов'язкової частини (наприклад, «Тренінг особистісного зростання логопеда» сприяє формуванню комунікативної компетентності, умінню формувати власну думку та приймати рішення тощо), так і в межах варіативної частини («Тренінг комунікативних навичок в роботі з дітьми з ООП» сприяє формуванню комунікативної компетентності, навичок тайм-менеджменту, роботи в команді та ін.). Захист звітів про проходження практики формують у студентів уміння аргументувати та відстоювати прийняті рішення. Під час фокус-груп здобувачі вищої освіти виявили достатній рівень володіння soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На даний час професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів ОП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти в К-ПНУ регламентовано: “Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змінами)” (<https://cutt.ly/iSwo68s>), “Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти К-ПНУ” (<https://cutt.ly/MSrY14e>), “Положенням про освітні програми в К-ПНУ (нова редакція)” (<https://cutt.ly/MPaUYaY>) Обсяг освітньої програми складає 90 кредитів ЄКТС. Обсяг освітніх компонентів реалізується через робочі навчальні плани та реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів (що було підтверджено під час проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти), є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Тижневе навантаження складає 18 годин на тиждень. Аудиторні заняття складають 1/3 від загальної кількості годин, визначених для ОК. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, становить 2/3 загального навчального часу студента, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни. Кількість заліків та екзаменів не перевищують 8 одиниць на семестр. Задоволення здобувачів вищої освіти щодо співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів та фактичного навантаження було з’ясовано під час фокус-груп.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти в рамках ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Тісна співпраця зі стейкхолдерами, у результаті якої здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати навички роботи вчителя-дефектолога на практиці. ОП має елементи мультидисциплінарності, а саме, спрямована на формування спеціальних компетентностей, необхідних майбутнім учителям-дефектологам для роботи з дітьми, які мають розлади аутистичного спектра, складні порушення розвитку. Інноваційні авторські ОК “Партнерська взаємодія в закладах спеціальної та інклюзивної освіти”, “Проектна діяльність вчителя-дефектолога”, «Тренінг особистісного зростання вчителя-дефектолога» формують у здобувачів навички роботи в команді та самостійного професійного зростання. Розроблений викладачами кафедри навчально-методичний посібник, в якому представлені програми всіх видів практик даної ОП, їх мета, зміст тощо сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня діяльність за цією програмою повністю відповідає Критерію 2. Вирішальними при оцінюванні стали наступні інноваційні та зразкові практики: тісна співпраця зі стейкхолдерами по усіх питаннях розробки та удосконалення програми; елементи мультидисциплінарності (формування спеціальних компетентностей, необхідних для роботи з дітьми, які мають розлади аутистичного спектра, складні порушення розвитку); наявність інноваційних авторських ОК, що формують у здобувачів навички роботи в команді, самостійного професійного зростання; розроблений викладачами навчально-методичний посібник з організації усіх видів практик, що сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Підготовка фахівців за другим (магістерським) рівнем зі спеціальності 016 Спеціальна освіта за аналізованою ОП відбувається у межах обсягу набору, який у 2021-2022 р. становив 67 осіб (4 ос. – за денною формою здобуття освіти; 63 ос. – за заочною). Правила прийому на навчання за ОП ретельно прописані, є чіткими, зрозумілими, достатньо структурованими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на сайті ЗВО в розділі «Приймальна комісія» (<https://vstup.kpnu.edu.ua/>), де розміщено інформацію щодо порядку подання та критерії зарахування мотиваційних листів для абітурієнтів, поради щодо їх написання та зразки листів. Також на сторінці Приймальної комісії знаходяться нормативні документи, ресурси для підготовки до вступу, інформація про вступну кампанію 2022, результати вступу. Університет проводив семінари щодо написання мотиваційних листів. Під час спілкування з відповідальним секретарем приймальної комісії Чабановим В.Г. було з'ясовано, що для абітурієнтів з особливими освітніми потребами створюються всі умови для вступу, якщо така потреба виникає і повідомляється абітурієнтом. Вступ здійснюється на основі ступеня бакалавра, магістра та ОКР спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю за умови успішного проходження вступних випробувань. Програма вступного фахового випробування розміщена на сайті <https://cutt.ly/4V9vRog>. Абітурієнтам пропонуються тестові завдання. Потрібно обрати один із запропонованих варіантів відповідей. Всього 50 тестових завдань, кожне правильно виконане завдання оцінюється у 4 бали, оцінка дорівнює кількості отриманих балів. Мінімальна оцінка для зарахування становить 100 балів, максимальна 200 балів. За умови вступу на ОП а на основі ступеня бакалавра, магістра та ОКР спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю за рішенням вченої ради факультету К-ПНУ, встановлює додаткові навчальні компоненти до індивідуального навчального плану відповідно до Порядку формування додаткових освітніх компонентів до індивідуального навчального плану для вступників на основі освітнього ступеня «бакалавр», «магістр» (ОКР «спеціаліст») для здобуття освітнього ступеня «магістр» за іншою спеціальністю. За твердженням гаранта ОП Михальської С.А. під час відеозустрічі додаткові ОК викладаються здобувачам поза межами НП за їхнім бажанням.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому (<https://vstup.kpnu.edu.ua/>) вступники на ОП проходять вступні випробування у формі фахового вступного випробування на знання корекційної педагогіки (олігофренопедагогіки), теорії навчання та виховання учнів з інтелектуальними порушеннями, спеціальної педагогіки, інклюзивної освіти, спеціальної психології. Метою фахового вступного випробування зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для вступу до магістратури є виявлення рівня засвоєння студентами теоретичних основ навчання і виховання з інтелектуальними порушеннями, психології дітей з порушеннями розумового розвитку, шляхів та засобів корекції порушень розвитку учнів з інтелектуальними порушеннями, організаційно-методичних засад інклюзивної освіти. Аналіз програми фахового випробування показав, що зміст відповідає заявленій меті і дозволяє визначити рівневі вхідних компетентностей та результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання РН, отриманих в інших ЗО, зокрема під час академічної мобільності. ЗВО керується відповідними Положеннями, що розміщені на сайті у рубриці «Публічна інформація»: «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція)» (<https://cutt.ly/6V9lXFX>), «Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності в К-ПНУ» (<https://cutt.ly/CV9lHEt>), «Порядок визнання в К-ПНУ документів про середню, середню професійну, професійну освіту, виданих навчальними закладами інших держав» (<https://cutt.ly/YV9l9ph>), «Порядок визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних закладах вищої освіти» (<https://cutt.ly/OSrOVAQ>). Відповідно до «Положення про екзамени і заліки, порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до К-ПНУ» (<https://tinyurl.com/2p8j8hpx>) здобувач має можливість перезарахування предметів за попередньою освітою. Для цього він має подати заяву та документ про попередню освіту (академічна довідка або додаток до диплома про вищу освіту чи навчальної картки здобувача вищої освіти), після чого проводиться порівняльний аналіз освітніх програм для визначення академічної різниці ОК. Визнання РН приймається експертною комісією, до складу якої входять завідувач кафедри та один з НПП, який викладає цю або споріднену навчальну дисципліну. Висновок експертної комісії зазначається у заяві здобувача ВО, а остаточне рішення приймає декан факультету на підставі висновку експертної комісії. Прецедентів зарахування результатів навчання, отриманих у процесі академічної мобільності або перезарахування ОК на ОП «Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка)» (ОКР Магістр) не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначаються документом «Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в К-ПНУ» (<https://cutt.ly/HV9zpDA>), що розміщений на офіційному сайті Університету. Визнання результатів навчання дозволено для навчальних дисциплін, які здобувачі опановують на початку семестру поточного навчального року або в семестрі, який передує семестру, у якому згідно НП передбачено вивчення конкретної дисципліни. Визнається не більше 10% від загального обсягу нормативних освітніх компонентів. Всі етапи визнання результатів навчання прописано в розділі III зазначеного вище документу <https://cutt.ly/HV9zpDA>. Заяв щодо розгляду питання про визнання РН, отриманих у неформальній освіті не було, що зазначено у відомостях про самооцінювання та підтверджено під час зустрічей.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Під час Вступної компанії 2022 проводилась підтримка абітурієнтів щодо написання мотиваційних листів у вигляді семінарів та рекомендацій на сайті Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутня академічна мобільність серед здобувачів вищої освіти та практика зарахування результатів навчання у неформальній освіті. Рекомендовано: заохочувати здобувачів брати участь у програмах академічної мобільності; розширити перелік видів неформальної освіти; популяризувати серед здобувачів існуючі програми обміну і стажування на початку навчання в магістратурі.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Критерій 3 загалом відповідає рівню В: у ЗВО правила прийому на освітню програму знаходиться у вільному доступі на сайті університету, наявна необхідна нормативна база для визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, під час участі в академічній мобільності та в неформальній освіті. Форма і зміст вступного випробувань враховує рівень сформованості РН, визначених відповідним стандартом вищої освіти для першого бакалаврського рівня. Загалом підкритерії 3.1, 3.2 - цілком відповідають вимогам. В університеті відсутня практика визнання результатів навчання під час академічної мобільності та неформальної освіти, що свідчить про часткову відповідність підкритеріям 3.3, 3.4, однак це не здійснює суттєвого впливу на організацію та якість освітнього процесу за ОП і може бути виправлено найближчим часом шляхом удосконалення ОП у контексті популяризації й активного залучення здобувачів до участі у програмах академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми і методи навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ» (<https://cutt.ly/NV6blWO>) та «Положенням про дистанційне навчання в К-ПНУ» (<https://cutt.ly/lV6b9Qf>). Аналіз матриці відповідності (таблиця 3) дає підстави стверджувати, що використовуються як традиційні (словесні, наочні, пояснювально-ілюстративні, пошукові, репродуктивні та ін. методи), так і інноваційні методи навчання (метод «перевернутого навчання», метод часового навчання Р. Дугласа Філдса, метод «навчання в команді», метод

модерації, кейс-метод та ін.), що було підтверджено на фокус-групах з академічним персоналом. Зокрема Франчук Т.Й. під час викладання ОК 7 використовує проектні технології. Заявлені форми і методи навчання відповідають цілям та спрямовані на досягнення РН ОП. Практична спрямованість навчання ОП реалізується за допомогою окреслених методів на базі Кабінету інклюзивної освіти, який оснащений відповідним обладнанням, відеотекою і дозволяє здобувачам закріплювати практичні навички під час занять. Це було з'ясовано під час огляду матеріально-технічної бази та озвучено гарантом ОП Михальською С.А. Принцип студентоцентрованого підходу та академічної свободи в межах ОП реалізується шляхом можливості здобувачів за власним бажанням обирати наукові дослідження, бази практики, дисципліни вільного вибору, а також дискутувати, брати участі в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, проводити дослідження з представленням своїх робіт для публікацій, брати участь у конкурсах, наукових гуртках, конференціях тощо. Це було зазначено у відомостях про самооцінювання та підтверджено під час зустрічі із фокус-групою здобувачів та студентського самоврядування. У відомостях про самооцінювання зазначено відсоткові результати анкетування загальної оцінки якості змісту та рівня викладання навчальних дисциплін ОП, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу з навчальних дисциплін. Аналіз результатів свідчить, що переважна більшість здобувачів задоволені якістю освітнього процесу. Однак, запитання в анкетах носять більш загальний характер, що не дає можливості оцінити задоволеність саме формами і методами навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Аналіз відомостей про самооцінювання, сайту кафедри, де розміщені силабуси (<https://cutt.ly/hBu27yr>), відповідей здобувачів на фокус-групах дозволяє зробити висновки, що магістри ознайомлені цілями, змістом і результатами навчання. Робочі програми та методичні рекомендації до практичних, лабораторних занять та самостійних робіт, навчально-методичні посібники розміщені на сайті кафедри (<https://cutt.ly/HBu9X22>), навчально-методичне забезпечення розміщено в системі MOODLE. Завдання та види робіт в системі електронного навчання були продемонстровані студентами на відео зустрічах. Також на запит ЕГ в електронному кабінеті акредитаційної справи було розміщено комплекс навчально-методичного забезпечення ОК 8 (blob:<https://office.naqa.gov.ua/12493a59-2a19-4487-8ed9-459c48143758>), де є мета, обсяг, статус, передумови вивчення дисципліни, компетентності і РН, програма, форми контролю, критерії оцінювання результатів навчання, план практичних занять та перелік завдань для самостійної роботи та відповідні критерії оцінювання різних видів роботи, однак він не завірений проректором з науково-методичної роботи, завідувачем кафедри та радою з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти Факультету. Крім того вся інформація щодо змісту, результатів навчання та критеріїв оцінювання подається на першому теоретичному занятті з відповідного ОК, також повідомляється перелік тем лекцій, завдання для самостійної роботи, питання до модульних контрольних робіт і іспитів. Вся інформація щодо організації, змісту завдань практики, критеріїв оцінювання, різновидів документації, вимог до її оформлення і часу подачі звітних матеріалів повідомляється на настановчій конференції. Також вся інформація є в методичних рекомендаціях до проведення практики (<https://cutt.ly/xBu8j7o>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Нормативним документом, що регламентує залучення здобувачів до наукових досліджень, є «Положенням про науково-дослідну роботу студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (<https://cutt.ly/6BqstDN>), відповідно до якого забезпечується поєднання навчання та дослідження. На сайті факультету, в розділі «Наукова робота» розміщена інформація щодо напрямів наукової роботи здобувачів (публікації, участь у конференціях, конкурсах та олімпіадах, результати конкурсу студентських наукових робіт та ін.) (<https://cutt.ly/OBu47Xb>), роботи гуртків та проблемних груп (перелік наукових гуртків, графік їхньої роботи) (<https://cutt.ly/ABu7sWB>). Поєднання навчання й досліджень під час реалізації ОП забезпечується на ОК 1, 6, 8, під час участі у звітних наукових конференціях студентів та магістрантів за підсумками науково-дослідної роботи (<https://cutt.ly/aBu7U1y>), круглих столах. На запит ЕГ були надано план роботи наукового гуртка «Спеціальна психологія», де зазначені теми над якими працюють члени гуртка та форми роботи (blob:<https://office.naqa.gov.ua/f1a216fo-afd0-4852-a436-358225d16fae>). Також здобувачі друкуються у збірнику наукових праць студентів і магістрантів «Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія» (2019, 2020, 2021, 2022) та інших збірниках ЗВО України.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення програм здійснюється щорічно на початку року відповідно до «Рекомендацій щодо структури і змісту КНМЗД в К-ПНУ» (<https://nmv.kpnu.edu.ua/>). У відомостях про самооцінювання та під час зустрічі викладачі зауважили, що оновлення ОК відбувається як у рамках колективної теми кафедри, так і індивідуальних наукових проблем, за результатами проходження стажування, а також через участь у різних проектах, наукових об'єднаннях; ініціатива

групи забезпечення ОП, здобувачів, роботодавців, експертів в результаті моніторингу ОП з метою врахування змін, що відбулися в науковому і професійному полі, на ринку освітніх послуг та ринку праці. Так приклади матеріалів для оновлення змісту ОК наведені у відомостях про самооцінювання на стор.12 та підтверджено НПП під час зустрічі. Аналіз силабусів дозволяє зробити висновки, що в ОК 5, 6, 10.03 потребують оновлення рекомендованої літератури відповідно до сучасних праць української наукової спільноти та закордонних наукових праць.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У межах «Стратегії розвитку К-ПНУ на 2020-2030 рр.», «Стратегії інтернаціоналізації К-ПНУ (до 2025 р.)» (<https://cutt.ly/1BqhT1h>); «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ» (<https://cutt.ly/WUxiTfK>); «Порядку визнання в К-ПНУ ступенів вищої освіти, здобутих в іноземних ЗВО» (<https://cutt.ly/9SQ8yLo>); «Положення про порядок Perezарухування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності К-ПНУ» (<https://cutt.ly/WBqhVPM>) регламентується навчання, викладання та наукові дослідження з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО. Регулює та супроводжує міжнародну діяльність НПП та здобувачів Відділ міжнародних зв'язків. Він надає учасникам освітнього процесу інформацію щодо програми академічної мобільності Erasmus+ (<https://inter.kpnu.edu.ua/uk/erasmus/>) та критеріїв відбору, консультативні послуги з оформлення документів, доступ до інформаційних ресурсів та ін. На відеозустрічі з керівництвом та представниками структурних підрозділів ЗВО з'ясовано, що НПП та здобувачі освіти мають повноцінний доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, зокрема, наукометричних баз даних Scopus та WoS. Також здобувачі повідомили, що навесні 2022 року мали їхати на практику в заклади освіти Польщі, однак в зв'язку із військовими діями на території України не змогли реалізувати таку можливість. На сайті кафедри у розділі «Міжнародна діяльність та академічна мобільність» (<https://cutt.ly/rBiwdL4>) представлена вся інформація про міжнародну діяльність викладачів (сертифікати, інформація про участь в міжнародній академічній мобільності, міжнародному стажуванні, проектах, угоди про співпрацю). Також це зазначено у відомостях про самооцінювання та підтверджено викладачами під час зустрічей, вони мають широкую публікаційну активність у періодичних фахових журналах України, міжнародних виданнях, що індексуються в наукометричних базах. Вся ця інформація розміщена у портфоліо кожного викладача (<https://cutt.ly/wBiqVGd>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Функціонування "Кабінету інклюзивної освіти". Активна участь викладачів у міжнародних стажуваннях, широка публікаційна активність, наявність власних видань в Університеті як для академічної спільноти, так і для здобувачів зі спеціальності 016 Спеціальна освіта.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Відсутність в анкетах для здобувачів конкретних питань щодо задоволеності формами і методами навчання. Відсутність в окремих силабусах сучасних праць української наукової спільноти та закордонних наукових праць в рекомендованих джерелах. Рекомендовано: уточнити в анкетах для здобувачів питання щодо задоволеності формами і методами навчання, оприлюднювати аналітичні довідки з детальним аналізом та рекомендаціями щодо шляхів удосконалення ОП на сайті з метою проведення освітньо-інформаційної роботи; оновити літературні джерела ОК працями закордонних фахівців у галузі спеціальної та інклюзивної освіти та в окремих ОК оновити літературні джерела сучасними дослідженнями української наукової спільноти.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ констатувала відповідність підкритеріїв 4.1, 4.2, 4.3, 4.5 встановленим вимогам: наявність науково-дослідної практики, яка дозволяє поєднувати навчання та проведення науково-дослідницької діяльності; форми, методи навчання та викладання сприяють досягненню зазначених в ОП РН, вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи, наявна активна міжнародна діяльність НПП. Підкритерій 4.4 частково відповідає вимогам - потребують оновлення літературні джерела окремих ОК, що може бути виправлено найближчим часом,

адже змістовно ОК компоненти оновлюються та удосконалюються. Все це дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 4 на рівень В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та критерії оцінювання у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка є чіткими, прозорими та зрозумілими й забезпечуються низкою нормативно-правових документів, що знаходяться у відкритому доступі на веб-сайті університету, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змін.) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), Положення про дистанційне навчання в К-ПНУ (https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view), Порядок організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в К-ПНУ Додаток до Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (зі змін.) (<http://surl.li/boqhd>), Порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у К-ПНУ (зі змін.) (https://drive.google.com/file/d/13pQ_ysjppBqfVcw4nptghvvo8ITYR2bo/view), Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ (зі змін. та доп.) (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view), Положення про ректорський контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ (зі змін.) (<https://drive.google.com/file/d/1CvIN2sFo3A4FmsfHuL-m9QVIMwiUTDOC/view>) На онлайн зустрічах з НПП було з'ясовано, що докладна інформація про заходи та критерії оцінювання з дисципліни повідомляється здобувачами на початку її вивчення, заздалегідь оприлюднюється на сайті у силабусах з навчальних дисциплін (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/sylabusy-mahistriv/>). З результатами оцінювання здобувачі ВО можуть ознайомитися у журналі обліку академічної групи та електронному журналі в Moodle. Вся представлена у документах та у бесідах із НПП інформація була цілком підтверджена здобувачами ВО під час відеоконференцій з членами ЕГ.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, атестація здобувачів за ОП має проводитися у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що регламентується низкою документів, зокрема: Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>) та Порядком проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1-2YKbVhA9kOPuK5oskjgwxBD1BazHmnA/view>) згідно до програми атестації (<https://logo.kpnu.edu.ua/>). Атестація здобувачів ВО за ОП Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) відбувається відкрито та публічно у формі захисту кваліфікаційної роботи на публічному засіданні екзаменаційної комісії, терміни якого заздалегідь оголошуються випускникам та оприлюднюються на сайті кафедри. З метою профілактики академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації, всі кваліфікаційні роботи проходять відповідну перевірку, яка, згідно з Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSlMUozdmc2TioxY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view?resourcekey=o-WAE6ceQZqhHelYoJoPZ3Kg), здійснюється призначеною відповідальною особою (на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти це О. Чопік), як це зазначено у Методичних рекомендаціях з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій, авторефератів дисертацій здобувачів вищої освіти К-ПНУ на академічний плагіат (<https://drive.google.com/file/d/1CzspFI1EhtqpdsvQwi1o7RXXKigemXqDv/view>). Теми кваліфікаційних робіт представлені на сайті кафедри (https://drive.google.com/file/d/1x5FMwUQ9d5MCtH9_oOPnrUgVrDkqmlMw/view) та засвідчують їх відповідність предметній галузі спеціальності 016 Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка). Наприклад: «Формування готовності старшокласників з інтелектуальними порушеннями до подружнього життя», «Інклюзивна культура педагогів закладів дошкільної / загальної середньої освіти», «Використання методу проєктів у професійній діяльності вчителя-дефектолога» та ін.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для всіх учасників освітнього процесу, прописані в ОП, навчальному плані, робочих програмах дисциплін (https://drive.google.com/drive/folders/1YBv8uGEqERqQXuC2tKybUHwEivR-V_6j) і силабусах (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/sylabusy-mahistriv/>). Правила забезпечення об'єктивності екзаменатарів та порядок ліквідації академічної заборгованості регламентують Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ імені Івана Огієнка (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTcaLrRbcQA86/view>, Положення про дистанційне навчання в К-ПНУ імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEу/view, Порядок організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в К-ПНУ імені Івана Огієнка (зі змінами) https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view, Положення про ректорський контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/1Cv1N2sF0zA4FmsfHuL-m9QVIMwiUTDOC/view>, Положення про екзамени і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до К-ПНУ імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOwz_04у/view, Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в К-ПНУ імені Івана Огієнка <https://drive.google.com/file/d/14M3ig6J7N4vRf9Gf5P95JaztifoazL/view>, Порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання в К-ПНУ імені Івана Огієнка (нова редакція) <https://drive.google.com/file/d/1-2YKbVhA9kOPuK5oskkgwxBd1BazHmna/view>, Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view. У ході відеоконференцій здобувачі ВО продемонстрували ознайомленість із правилами проведення контрольних заходів, а також алгоритмом дій при бажанні оскаржити результати оцінювання. Втім, студенти запевнили членів ЕГ в тому, що конфліктних ситуацій через незадоволення оцінюванням, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження за ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Питання академічної доброчесності регламентується низкою документів: Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в К-ПНУ (нова ред.) (<https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>); Кодекс академічної доброчесності К-ПНУ (нова ред.) (<http://surl.li/bhnxix>); Методичні рекомендації з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій, авторефератів дисертацій здобувачів вищої освіти К-ПНУ на академічний плагіат (<http://surl.li/bkqok>); Рекомендації для науково-педагогічних працівників щодо забезпечення академічної доброчесності під час екзаменаційної сесії в умовах дистанційного навчання в К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1YF0uj4apa8Xq6kzmOXq80e1QF6DhJ-CT/view>). Повноваження з реалізації вищезазначеного має комісія з питань акад. доброчесності К-ПНУ (<https://integrity.kpnu.edu.ua/normatyvnabaza/komakadem/>). Також інформацію про політику, стандарти, процедури дотримання академічної доброчесності та актуальні події розміщено на сторінці кафедри (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Інформаційно-технічне супроводження перевірки кваліфікаційних робіт за допомогою модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (Moodle) на базі онлайн-сервісу «Unichek.com» здійснює відповідальна особа з числа НПП чи інших працівників кафедри, яку призначає завідувач кафедри. Із заходами, проведеними на кафедрі, щодо популяризації академічної доброчесності серед здобувачів, можна ознайомитися на сайті кафедри. Наприклад: флешмоб «Академічна доброчесність очима здобувачів вищої освіти» (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/06/30/akademichna-dobrochesnist-ochyma-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity/>), «Академічна доброчесність під час іспитів» (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/06/05/akademichna-dobrochesnist-pid-chas-ispitiv/>). Відповідальна за перевірку кваліфікаційних робіт на академічний плагіат О. Чопік розповіла, що за 21 день до захисту здобувачі завантажують свої роботи у систему Moodle для перевірки у базі Unichek. Всі роботи, унікальність яких виявляється не меншою за 60 відсотків, допускаються до захисту. Роботи, які мають меншу унікальність, за рішенням кафедри, віддаються на доопрацювання, але повторний раз доопрацьована робота перевіряється на плагіат за кошти здобувача. Водночас, викладач дисципліни «Методика наукових досліджень» А. Кух звернув увагу ЕГ на те, що на його заняттях здобувачів також ознайомлюють із процедурою перевірки робіт на академічний плагіат, а також із тими серверами та програмами, які здійснюють цю перевірку, що у подальшому стане у нагоді при підготовці кваліфікаційної роботи. Здобувачі розповіли про такі заходи, як бесіда з куратором, метою якої є ознайомлення з процедурою дотримання академічної доброчесності, а також проведенням анкетувань з питань академічної доброчесності (<https://integrity.kpnu.edu.ua/opytuvannia/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Розмаїття форм проведення роботи із популяризації академічної доброчесності (бесіди, флешмоби, їх регулярне висвітлення у новинах на сайті кафедри).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатньо чітко прописані вимоги щодо визначення відсотка унікальності кваліфікаційних робіт. Чітко прописати у Методичних рекомендаціях з перевірки курсових, дипломних/кваліфікаційних робіт (проектів), дисертацій, авторефератів дисертацій здобувачів вищої освіти К-ПНУ на академічний плагіат (<https://drive.google.com/file/d/1CzspF11EhtqpdsvQwi107RXXi9emXqDv/view>) яким має бути відсоток унікальності та конкретні вимоги щодо запозичень з наукової літератури для запобігання хибного трактування здобувачами правил перевірки на плагіат до початку написання ними кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за всіма підкритеріями. Контрольні заходи оцінювання здобувачів вищої освіти магістерського рівня за ОП є чіткими, зрозумілими, дозволяють об'єктивно оцінити рівень навчальних досягнень. Правила дотримання академічної доброчесності цілком врегульовані та регулярно популяризуються як на рівні закладу, так і кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти. ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5. Цілком відповідають вимогам п.5.1., 5.2., 5.3. Часткову відповідність має п. 5.4.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз таблиці 2 у відомостях про самооцінювання, а також відомості, представлені у сертифікатах щодо підвищення професійної кваліфікації викладачів кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі за кордоном (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/stazhuvannia/>) засвідчили високу академічну і професійну кваліфікацію НПП, які викладають за ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка). Під час зустрічі з менеджментом ЗВО було з'ясовано, що при доборі НПП значна увага приділяється відповідності ліцензійним умовам (наявність 4 пунктів відповідно до п.38), публікаційній активності, оцінкам попередньої професійної діяльності та особистісним якостям претендента на конкурсну посаду. Проректор з наукової роботи С. Миронова, яка викладає на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти, підкреслила, що власна тактика добору НПП за ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) полягає у тому, що пріоритет надається тим фахівцям, які мають практичний досвід роботи із дітьми з ООП. Наприклад, викладачі С. Миронова, О. Чопік мають досвід викладання у ЗЗСО та спеціальних закладах освіти. Наявність практичного досвіду враховується також при розподілі навчальних дисциплін та керівництва практикою. Цю інформацію підтвердили і НПП кафедри під час зустрічі з ЕГ.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Експертна група засвідчує, що процедури конкурсного добору на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти є прозорими, дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації освітньої програми і регулюються Порядком проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у К-ПНУ (нова редакція) (https://drive.google.com/file/d/1xrjCBOCE-p1KMBoyZgqi17DpF8ykv_Mk/view) Під час відеоконференцій з НПП було з'ясовано абсолютну прозорість та доступність конкурсного добору для викладачів, що вони в повній мірі ознайомлені з процедурою та критерійністю заміщення вакантних посад на кафедрі і будь-який зацікавлений фахівець може спробувати свою кандидатуру. Крім того, НПП кафедри спеціальної та інклюзивної освіти О. Дмитрієва зацентрувала на тому, що оголошення щодо конкурсного добору, крім сайту університету, завжди подаються у пресу. Водночас, викладачами було підкреслено, що перевагу при прийнятті на посаду НПП завжди надають тим фахівцям, які мають досвід практичної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, проводять курси підвищення кваліфікації, семінари, вебінари, і, таким чином, можуть слугувати

взірцевим прикладом для магістрів, що навчаються за ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка). Необхідний рівень професіоналізму НПП для успішної реалізації ОП підтверджують результати опитування «Викладач очима студентів», наданий за запитом ЕГ.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Рада роботодавців координує залучення стейкхолдерів до освітньому процесу в зов. Її діяльність регламентується «Положенням про Раду роботодавців у К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/187Tnoaqk3U9jxHghrtGpJmzklKPP4YCR/view>). Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти залучає роботодавців до організації освітнього процесу через укладання договорів про співпрацю (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/mizhnauksprivob/>) Встановлено, що до організації та реалізації освітнього процесу за ОП регулярно долучаються професіонали-практики, з досвідом у галузі спеціальної та інклюзивної освіти. Зустріч із роботодавцями підтвердила їхню зацікавленість у вдосконаленні освітнього процесу у формі: гостьових лекцій, семінарів, конференцій, засідань кафедри тощо. Роботодавці беруть активну участь в проведенні практик, залучаються до складу ЕК (нак. №47-АГП від 27.05.2022) (А. Гаман, директор Солобоковецького НРЦ Хмельницької обласної ради буде членом екзаменаційної комісії. Також, С. Миронова відзначила, що за рекомендаціями стейкхолдерів назву дисциплін, яку вона викладає, було змінено з «Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливими освітніми потребами» на «Корекційно-розвиткові заняття з дітьми з особливими освітніми потребами» (Протокол № 10 від 21.01.2022 р.). В подальшому, разом із колегою (М. Буйняк) та стейкхолдером ДВНЗ «Ужгородський національний університет» О. Гаяш було підготовлено методичні рекомендації до цієї дисципліни, що було оприлюднено на сайті кафедри (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/09/23/vyishov-drukrom-navchalnyi-posibnyuk/>) Стейкхолдери підтвердили, що тривалий час тісно співпрацюють із кафедрою, беруть участь у конференціях, анкетуваннях та обговореннях ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка), науково-методичних семінарах, долучаються до аналізу робочих програм та супроводу здобувачів під час практики. Стейкхолдер А. Гаман акцентувала увагу на тому факті, що, в свою чергу, НПП кафедри (С. Миронова, С. Михальська) є науковими консультантами Солобоковецького навчально-реабілітаційного центру (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/naukove-konsultuvannia-ustanov-1.pdf>). Також А. Гаман розповіла, що до НПП кафедри спеціальної та інклюзивної було враховано її пропозицію розширити назву програми практики здобувачів магістерського рівня ВО з «Виробнича практика на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) в закладах дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням» на «Виробнича практика на посаді вчителя-дефектолога (олігофренопедагога) в закладах дошкільної та загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних закладах» (Протокол № 14 від 17.02.2021 року). Стейкхолдери, запрошені на зустріч, мали дуже активну позицію і наводили численні приклади участі в організації та реалізації освітнього процесу за ОП, що було підтверджено як інформацією, оприлюдненою на сайті кафедри (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/>), так і протоколами засідання кафедри.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Бесіди із здобувачами вищої освіти підтвердили факт систематичного залучення роботодавців до аудиторних занять. Інформація про проведення гостьових лекцій оприлюднена на сайті кафедри (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/>) Наприклад: 23.09. було проведено гостьову лекцію у межах вивчення дисципліни «Практична психологія в спеціальній та інклюзивній освіті (запрошений фахівець – кандидат психологічних наук, психотерапевт, доцент ІРСГП, супервізор ІРСГП. М.П. Матвеева) (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/09/23/hostova-lektsiia-u-mezhakh-vyvchennia-dystsypliny-praktychna-psykholohiia-v-spetsialnii-ta-inkliuzivnii-osviti/>); 22.02. гостьова лекція відбулася з дисципліни «Супровід родини в умовах інклюзії» (запрошений фахівець – заступник директора, вчитель-дефектолог НВК №3 Шаповалова І.А.) (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/02/22/hostova-lektsiia-dlia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity/>) На онлайн зустрічах з членами ЕГ здобувачі пригадали нещодавно проведену гостьову лекцію фахівця центру Святого Миколая Чудотворця для дітей та молоді з особливими потребами міста Хмельницького М. Браницької у межах вивчення дисципліни «Навчання дітей з РСА» (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/09/23/hostova-lektsiia-u-ramkakh-vyvchennia-predmetu-navchannia-ditei-z-rsa/>), а також лекцію практичного психолога Т. Федорової в межах вивчення дисципліни «Психолого-педагогічний супровід родини, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами» (викладач М. Буйняк) (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/09/20/hostova-lektsiia-2/>) Також здобувачі заповнили членів ЕГ, що до практичних занять за ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) регулярно долучаються фахівців-практики, які діляться власним професійним досвідом, проводять майстер-класи й демонструють фахові вміння та навички, в тому числі дистанційно.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка сприяє підвищенню професійного рівня викладачів, що регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у К-ПНУ (нова ред.) (https://drive.google.com/file/d/1IZ4KE8w86bpEofoMrrdxohPLFrFL_G8H/view).

НПП систематично проходять підвищення кваліфікації в Україні та за її межами не рідше 1 разу на 5 років, що підтверджується сертифікатами та довідками, розміщеними на сайті кафедри (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/stazhuvannia/>) К-ПНУ забезпечує право НПП на внутрішню і міжнародну академічну мобільність (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/akademichna-mobilnist/>). Наприклад, Миронова С. взяла участь в освітній поїздки на тему «Інклюзія в університетському середовищі» на базі університету Т.Г. Масарика (м. Брно, Чеська Республіка, 2018р.); Михальська С., Дмитрієва О., Докучина Т., Чопік О., Буйняк М. підвищили кваліфікацію в Університеті імені Масарика (Чеська Республіка, 2021р.). Під час зустрічей із членами ЕГ НПП кафедри спеціальної та інклюзивної освіти розповіли, що закладом також створено умови для підвищення мовної (іноземної) кваліфікації (рівень B2) (<https://lc.kpnu.edu.ua/>), відкрито вільний доступ до електронних ресурсів Web of Science і Scopus (<https://goo.gl/Bzws7j>; <https://www.scopus.com> В К-ПНУ реалізуються проекти «Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ (нова редакція)» (<https://tinyurl.com/mrys7zz>), «Teaching Excellence Programme: вдосконалення викладання у вищій освіті» (<http://surl.li/ctrkw>). Наприклад, ст. викл. Буйняк М. навчалася у Школі професійного розвитку і отримала відповідний сертифікат (<https://nmz.kpnu.edu.ua/vydani-sertyfikaty/>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Рейтинг НПП, кафедр та факультетів К-ПНУ і система фінансової мотивації викладачів регламентуються Положенням про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі (<https://drive.google.com/file/d/1kaS2Y1cN8U2LGdldvRSUfMf8aOxO8Gr/view>). Наприклад, в 2021 р. премійовані Буйняк М., Гаврилов О. за наукові публікації, Михальська С. за успішний захист докторської дисертації, Миронова С. за підготовку 2-х кандидатів та 1 доктора філософії). За сумлінну працю, вагомі особисті досягнення у професійній діяльності, активну участь у підготовці фахівців, за вагомі наукові досягнення НПП нагороджено дипломами і подяками (<https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/nahorody-ta-vidznaky/>; <https://kaf-korped.kpnu.edu.ua/2022/05/21/den-nauku/> Під час відеозустрічі з НПП С. Миронова зауважила на тому, що якщо наприкінці року будуть зняті обмеження МОН, пов'язані з військовим станом у країні, то викладачі О. Чопік та О. Дмитрієва будуть премійовані за публікацію статей Scopus та Web of Science, і наголосила на тому, що як проректор з наукової роботи, тримає у полі зору ці процеси.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивною практикою є зорієнтованість на зміни, які диктує практика викладання у ЗЗСО та спеціальних закладах, що відслідковується у тактиці добору викладачів за даною ОП. Відбувається активна взаємодія із роботодавцями на всіх рівнях реалізації освітнього процесу, регулярно оприлюднюються результати цієї співпраці. Сприяння професійному розвитку викладачів, в тому числі через власні програми (Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ, «Teaching Excellence Programme: вдосконалення викладання у вищій освіті», курси іноземної мови тощо. Сильною стороною у контексті критерію 6 також є регулярне матеріальне та нематеріальне заохочення розвитку професійної майстерності НПП: преміювання за публікацію статей в базах Scopus і Web of Science; додаткове преміювання за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

З огляду на вищезазначене, враховуючи: високу спроможність НПП кафедри спеціальної та інклюзивної освіти щодо забезпечення якісної реалізації освітнього процесу, досягнення заявлених цілей і ПРН за ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка); чіткість та прозорість процедур, а також наявність власної унікальної тактики конкурсного добору викладачів (надання переваги кадрам із досвідом практичної роботи з дітьми з ООП); підтвержене прикладами дотримання стратегії професійного розвитку кадрового потенціалу, що забезпечується різноманітними, в тому числі інноваційними, формами заходів із підвищення кваліфікації («Школа професійного розвитку викладачів К-ПНУ», «Teaching Excellence Programme: вдосконалення викладання у вищій освіті») НПП, в тому числі

залучених до реалізації ОП, можемо стверджувати про високий рівень відповідності ОП Спеціальна освіта (олігофренопедагогіка) та освітнього простору К-ПНУ імені Івана Огієнка Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У результаті огляду матеріально-технічних ресурсів Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, ЕГ пересвідчилась у спроможності університету забезпечити досягнення цілей і ПРН, визначених ОП. Відповідно до Статуту університету (<http://surl.li/dewxe>) на факультеті є достатня кількість аудиторій, обладнаних комп'ютерною технікою та мультимедійними засобами, наявна бібліотека. Усім студентам, які того потребують, надається гуртожиток (<http://surl.li/dexvi>). Здобувачі ОПП під час пар займаються та використовують: 11 лекційних аудиторій, 6 аудиторій для практичних занять, 3 лабораторії обчислювальної техніки, обладнаних 30 сучасними ПК з прикладними програмами Windows XP Pro, Open Office. Org 3.3, 3 наукових лабораторії. У 3 аудиторіях є мультимедійне обладнання. Продемонстровані МТР є цілком доступними та безоплатним для студентів та НПП. У здобувачів є вільний доступ до навчально-методичних матеріалів та сайту бібліотеки (<https://library.kpnu.edu.ua/>), який надає можливість скористатися системою каталогів та картотек, періодикою, ознайомитися з новими надходженнями та скористатися цифровим репозиторієм (<http://surl.li/cvteo>) тощо. На території ЗВО є вільний безкоштовний доступ до мережі Internet, студентська їдальня та актовна зала. ЕГ зазначає, що продемонстроване матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ для викладачів та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, що було підтверджено на зустрічах з академічним персоналом та студентами ОП Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка). Також здобувачі зазначили, що мають вільний доступ до всіх наявних інформаційних джерел - електронні ресурси бібліотеки (<https://library.kpnu.edu.ua/>), що налічує близько 17 тис. примірників. зазначена методика визначення індексу УДК та ББК (<http://surl.li/dexyl>), доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Територія університету забезпечена безкоштовним безпроводним інтернетом (Wi-Fi), що охоплює корпуси та читальні зали бібліотеки. Також для здобувачів вищої освіти передбачено можливість публікації результатів наукового пошуку у різних університетських збірниках. Фактів платного доступу учасників освітнього процесу до будь яких інформаційних ресурсів та інфраструктури, необхідних для навчання, під час фокус-груп не виявлено. Фактів вимагання оплати за доступ до будь-яких ресурсів або послуг, здобувачі і викладачі не наводили. В університеті функціонує Навчально-методичний центр забезпечення якості освіти (<https://nmz.kpnu.edu.ua/>), що свідчать про бажання вдосконалюватись та робити освітнє середовище максимально комфортним для здобувачів вищої освіти.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. В ЗВО створена "Електронна скринька довіри" (<http://surl.li/deybj>), що свідчать про бажання університету вдосконалюватись та робити освітнє середовище максимально відкритим для здобувачів вищої освіти. За потреби, студенти мають можливість звернутися за допомогою до кураторів, які закріплені за кожною з груп, за консультацією психологічної служби, студентського самоврядування та профкому. В університеті проводяться постійні заходи для дотримання техніки безпеки, протиепідемічних заходів та дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій (<http://surl.li/dfhcr>), які підкріплені відповідними нормативно-правовими документами (<http://surl.li/deymi>). На задоволення потреб здобувачів спрямовані гуртки та проблемні групи (<http://surl.li/deyct>). Крім цього на сайті університету є рубрика "Студентське дозвілля", де здобувачі можуть обрати для себе цікавий та корисний вид діяльності у вільний час (<http://surl.li/cvtmv>). В університеті функціонує соціально-психологічна служба (<https://sps.kpnu.edu.ua/>), яка проводить індивідуальне консультування, психологічну діагностику, психопрофілактичну та просвітницьку роботу. Також, здобувачі проходять анкетування "Безпечне освітнє середовище" (<http://surl.li/deysk>), з огляду на результати яких студенти задоволені комфортними та безпечними умовами, які задовольняють їхні потреби. Потреби та інтереси здобувачів визначаються шляхом тісних взаємовідносин між адміністративним персоналом, деканатом, кураторами, студентським самоврядуванням.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка забезпечується ректоратом, адміністративним персоналом, НПП кафедри, деканатом, студентським самоврядуванням, профкомом. Освітня підтримка забезпечується проведенням навчальних занять, самостійних робіт, практичної підготовки, контрольних заходів з використанням систем дистанційного навчання (<http://surl.li/deunj>). Організаційна підтримка забезпечується деканатом, кураторами, органами студентського самоврядування, які беруть активну участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи. Щодо інформаційної підтримки: студенти завжди мають можливість звернутися до ректора, адміністративного персоналу, викладачів за консультацією, що підтвердилося на онлайн зустрічах, функціонує електронна система підтримки під назвою “Центр інформаційних технологій” (<http://surl.li/deupo>). Для ефективного інформування всіх учасників освітнього процесу закладом забезпечено доступ до мережі Internet у всіх приміщеннях та корпусах університету та гуртожитків, ЗВО має офіційні канали у соціальних мережах: Facebook (<http://surl.li/deypr>), Instagram (<http://surl.li/deypt>), YouTube (<http://surl.li/deypw>) та випускає університетську газету “Студентський меридіан” (<http://surl.li/deyls>). Крім цього в університеті діє цикл неформальних зустрічей під назвою “Кава з ректором”, на яких здобувачі вищої освіти мають можливість поспілкуватися з ректором, висловити свої думки щодо організації освітнього процесу в університеті, запропонувати бачення розвитку студентського дозвілля, а також почути відповіді на питання, які їх цікавлять. Ці зустрічі відбуваються й у період дистанційного навчання, де кожен здобувач має можливість заповнити гугл форму задавши запитання ректору (<http://surl.li/bfroe>). На рівні університету діє консультативна та соціальна підтримка, що забезпечується соціально-психологічною службою (<http://surl.li/deyqi>), яка працює зі здобувачами дистанційно і в період карантинних умов. Обмін інформацією відбувається через сайт університету (<http://surl.li/deyrc>), сторінки у соціальних мережах. Консультації щодо навчального процесу відбуваються згідно із графіком консультацій, розміщеному на вебсторінці кафедри, або за попередньою домовленістю з викладачем (<http://surl.li/deyrf>). Наукова підтримка здійснюється за допомогою проведення круглих столів, конференцій, безкоштовного публікування у збірниках університету, поштова розсилка на всі наукові конференції, допомога у пошуках баз для дослідження. З фокус зустрічей було виявлено, що здобувачі проходять анкетування “Про організацію навчання в К-ПНУ”, де відображені питання підтримки студентів (<http://surl.li/deytr>). Результати цих анкетувань показали, що здобувачі мають достатній рівень задоволеності підтримкою університету (<http://surl.li/deysd>). Під час відеозустрічей здобувачі ОП позитивно оцінили всі форми підтримки з боку ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У К-ПНУ унормовано процес реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами Статутом університету (<http://surl.li/dewxe>), Положенням про організацію інклюзивного навчання (<http://surl.li/dfcdv>), прийнятий “Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа маломобільних груп населення” (<http://surl.li/dfceo>). Корпуси та гуртожитки обладнані пандусами, збільшеними проходами, безпороговими дверними блоками, відповідними туалетними кімнатами, проте відсутні сигнальні (обмежувальні) стрічки для осіб з порушеннями зору. Зазначена категорія осіб за попереднім зверненням (усним, письмовим чи іншої формі) можуть отримати необхідний супровід та допомогу. При можливому вступі на дану ОП осіб із особливими освітніми потребами аудиторне навчання може проходити на першому поверсі або переведення на індивідуальну форму навчання (<http://surl.li/bkulp>), також можливий варіант навчання з використанням дистанційних технологій (<http://surl.li/axjsh>). Здобувачів, які навчаються за ОП з особливими освітніми потребами, немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика вирішення конфліктних ситуацій регулюється Статутом університету (<http://surl.li/dewxe>), Правилами внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/bdmeb>), в університеті прийнята Антикорупційна програма (<http://surl.li/dfheu>), що містить комплекс правил, стандартів і процедур, щодо виявлення, протидії та запобігання корупції у діяльності університету. Окрім цього розроблений план заходів із запобігання та протидії корупції, який висвітлений на сайті (<http://surl.li/dfhfx>). Також здобувачі зазначають, що регулярно проводяться опитування з питань академічної доброчесності та інших складових оцінювання якості вищої освіти та якості освітнього процесу в К-ПНУ (<http://surl.li/dfhir>). К-ПНУ засуджує гендерне насильство, в тому числі сексуальні домагання на робочому місці та в освітньому процесі та зобов'язується сприяти протидії цьому явищу. З метою протидії сексуальним домаганням в університеті заборонені: дискримінаційні висловлювання; утиски; дії сексуального характеру, виражені словесно або фізично. Зустрічі з фокус-групами показали, що учасникам освітнього процесу достатньо відома процедура вирішення конфліктних ситуацій, виявлення корупції та академічної доброчесності. Вони знають про функціонування Комісії з питань академічної доброчесності та що у разі виникнення подібних ситуацій вони мають звернутися до самоврядування, профкому університету, надіслати лист у “Електронну скриньку довіри” (<http://surl.li/deybj>) або зателефонувати за номером (03849 3-05-13). Ними ж було заявлено, що випадків сексуальних домагань, дискримінації та корупції в університеті не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Зразкова робота наукової бібліотеки в освітньому процесі під час дистанційного навчання (віртуальне визначення УДК та ББК, допомога працівників бібліотеки здобувачам та НПП працювати та користуватися наукометричними базами, що значно полегшує наукову працю під час дистанційного навчання, можливість наукового пошуку у бібліотеці, де постійно наповнюється науковий репозитарій, послуги «Віртуальна довідка»). Багаторічна практика циклу неформальних зустрічей «Кава з ректором» навіть у період дистанційного навчання, на яких студенти мають можливість поспілкуватися з ректором, висловити свої думки щодо покращення освітнього процесу на ОП та в університеті, запропонувати бачення розвитку студентського дозвілля, а також почути відповіді на питання, які їх цікавлять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У К-ПНУ не достатньо розвинене інклюзивне середовище для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, яке потребує удосконалення. Забезпечити в університеті для осіб з ООП належні умови для реалізації права на освіту (наявність сигнальних (обмежувальних) стрічок для осіб з порушеннями зору тощо).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Політика освітнього середовища К-ПНУ ім. І. Огієнка врегульована відповідними документами, що забезпечують здобувачам ОП освітню, організаційну, соціальну, консультативну, психологічну та соціальну підтримку. Університет забезпечує комфортне, безпечне та безоплатне освітнє середовище для академічної співпраці та в позааудиторний час з відповідним технічним оснащенням. Наявна потужна робота наукової бібліотеки, ресурсів, можливість роботи в режимі онлайн. Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 7 з недоліками, що є несуттєвими (для осіб з ООП не забезпечені достатні умови (відсутність сигнальних обмежувальних стрічок). Підкритерії 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.6 - цілком відповідають вимогам, а 7.5 - частково, але можуть бути виправлені найближчим часом, що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 7 рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

К-ПНУ керується низкою положень та документів, які регулюють процес процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми: Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/hwbb>), Положенням про освітні програми (<http://surl.li/bgsfm>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<http://surl.li/hwab>), Концепцією внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (<http://surl.li/bkriz>), Положенням про дистанційне навчання (<http://surl.li/axjsh>), Положенням про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін (<http://surl.li/afkyq>), Положенням про екзамен і заліки, порядок перерахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/aglwm>), Положенням про рейтингову систему оцінювання (<http://surl.li/hwb>), Положенням про індивідуальний навчальний план студента (<http://surl.li/bhede>) та ін. Всі вони розміщені у вкладці «Публічна інформація» (<http://surl.li/dewzv>) на головній сторінці закладу та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. На етапі проектування освітньої програми всі зацікавлені сторони могли ознайомитись з ним на сайті кафедри (<http://surl.li/dfquv>) та внести пропозиції які були обговорені на засіданнях (<http://surl.li/dexew>, <http://surl.li/dexet>). Відповідно до Положення про освітні програми (<http://surl.li/bgsfm>) перегляд ОП може відбуватися щорічно, але не рідше ніж на повний курс навчання за нею.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь Студентського сенату (<http://surl.li/cttiv>) в організації забезпечення якості ОНП передбачена його регламентує відповідне положення (<http://surl.li/deolf>). Він є безпосереднім органом зв'язку студентів з ректоратом, адміністративним персоналом та викладачами. Студенти висловлюють оцінки якості освітнього процесу та змісту ОНП, пропозиції щодо їх удосконалення про що свідчать протоколи (<http://surl.li/dfyst>), зокрема студенти запропонували додати дисципліни “Навчання і виховання дітей з РАС” та “Сенсорна інтеграція”. Аналіз інформації щодо пропозицій, які вносили всі зацікавлені особи в ОП висвітлений на сайті кафедри у вигляді аналітичних таблиць (<http://surl.li/dexew>, <http://surl.li/dexet>). У ході інтерв'ювання ЕГ було виявлено, що здобувачі вищої освіти задоволені освітньою програмою Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка), оскільки їхні пропозиції враховуються. Крім цього в університеті проводяться анонімні опитування Навчально-методичним центром забезпечення якості освіти (<http://surl.li/axkqn>), результати яких доводяться до відома викладачів, обговорюються на Вчених радах факультету та засіданнях кафедри, що дає можливість визначити напрями покращення роботи викладачів та перегляду ОП. Будь-хто зі здобувачів вищої освіти може внести свої пропозиції до ОП, заповнивши гугл форму (<http://surl.li/dexdj>). Здобувачі, які навчаються на цій ОП, є учасниками органів студентського самоврядування, зокрема Куткіна Тетяна, що підтвердилось на фокус-зустрічі з представниками ОСС. Проте, було прикро почути, що з початку дистанційного навчання проведення різноманітних заходів для здобувачів Студентським сенатом значно знизилось. Тому ЕГ рекомендує підвищити активність студентського самоврядування, особливо у період дистанційного навчання.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО відповідально ставиться до участі роботодавців в організації та реалізації освітнього процесу, про що свідчать протоколи (витяг з протоколу № 6 від 6.11.2020 р., витяг з протоколу № 14 від 17.02.2021 р., витяг з протоколу № 5 від 12.11.2021 р., витяг з протоколу № 8 від 23.12.2021 р., витяг з протоколу № 10 від 21.01. 2022 р.) (<http://surl.li/dfyst>). Під час зустрічі зі стейкхолдерами, здобувачами та НПП було підтверджено, що була врахована пропозиція Акменс Л.М., директора Тернопільської спеціальної школи Тернопільської міської ради щодо розширення змісту та назви практики (практика в ІРЦ). Всі пропозиції, які вносять стейкхолдери висвітлені на сайті кафедри (<http://surl.li/dexew>, <http://surl.li/dexet>). Вони виступають експертами та рецензентами в оцінці ОНП Спеціальна освіта і висловлюють свої рекомендації. ОНП отримала позитивну оцінку з їхнього боку. У К-ПНУ роботодавці проходять анкетування (<http://surl.li/hrwc>), що свідчить про бажання університету та кафедри вдосконалюватись.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У К-ПНУ функціонує відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників (<http://surl.li/cxmsn>), який займається збиранням, аналізом та врахуванням інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП. Випускники приймають участь в опитуваннях (<http://surl.li/dfqkx>), беруть участь у практичній підготовці фахівців, зокрема є безпосередніми керівниками здобувачів на базах практики. На сайті кафедри спеціальної та інклюзивної освіти є вкладка “Працевлаштування випускників”. Випускники проходять курси підвищення кваліфікації, беруть участь у науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах, які організовує кафедра, долучаються до зустрічей зі студентами. Збір інформації щодо кар'єри випускників реалізується шляхом отримання відгуків в соціальних мережах Facebook (<http://surl.li/dfyqs>) де створена група, в якій випускники діляться інформацією щодо власної роботи за спеціальністю, професійними успіхами тощо.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

К-ПНУ розбудовує власну систему забезпечення якості освітньої діяльності і якості ВО (систему внутрішнього забезпечення якості), яка реалізується низкою положень: Статутом Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<http://surl.li/dewxe>), Правилами внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/bdmeb>), Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/hwbb>), Положенням про дистанційне навчання (<http://surl.li/axjsh>), Положенням про освітні програми (<http://surl.li/bgsfm>), Положенням про екзамени і заліки, порядок перерахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/aglwm>), Положенням про рейтингову систему оцінювання (<http://surl.li/hwb>), Положенням про індивідуальний навчальний план студента (<http://surl.li/bhede>) та ін. Всі вони розміщені у вкладці “Публічна інформація” (<http://surl.li/dewzv>) на головній сторінці закладу та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. У ЗВО реакція внутрішньої системи якості щодо виявлення та усунення недоліків на ОП відбувається за участі Навчально-методичного центру забезпечення якості освіти

(<https://nmz.kpnu.edu.ua/>), який аналізує результати попередніх акредитацій, визначає проблемні питання. Під час оновлення цієї освітньо-наукової програми враховувались зауваження та пропозиції, отримані під час акредитації інших. НПП кафедри, керівництво факультету, гарант ОП, Навчально-методичний центр забезпечення якості освіти працюють у напрямку вдосконалення освітнього процесу за ОП. У К-ПНУ здійснюється моніторинг процесів освітнього середовища, зокрема є ряд опитувань, які організовує вищезазначений центр щодо реалізації ОП: анкета "викладач очима студентів" (<http://surl.li/dfqiu>), опитування щодо якості організації освітнього процесу (<http://surl.li/dfqjd>), щодо дистанційних технологій навчання (<http://surl.li/dfqjo>), якість організації освітнього процесу (<http://surl.li/deyрp>), психологічна безпека освітнього середовища (<http://surl.li/deyрp>), анкета для роботодавців (<http://surl.li/hrwc>), анкета випускника (<http://surl.li/dfqkx>) та ін.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) магістерського рівня вищої освіти проводиться перше. Проте, під час оновлення цієї освітньо-наукової програми враховувались зауваження та пропозиції, отримані під час акредитації інших ОП. Партнерські відносини зі студентами прослідковуються у взаємовідносинах з адміністрацією та НПП, а позиція здобувачів береться до уваги під час перегляду ОП. Існує плідна співпраця кафедри з роботодавцями, які залучені до перегляду та модернізації ОП. Також, збільшили кількість публікацій науково-педагогічних працівників з проблематики навчальних дисциплін; налагодили співпрацю з іншими ЗВО з метою вдосконалення ОП; на платформі MOODLE розмістили каталог навчальних дисциплін вільного вибору студентів; утворили дорадчі органи університету: Раду роботодавців університету (<http://surl.li/bkkvs>), Наукову раду університету (<http://surl.li/dfqok>), та Раду з науково-методичної роботи і забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти університету (<http://surl.li/dfqon>)

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті сформована культура якості, яка сприяє розвитку освітньої програми та супроводу освітньої діяльності на ній. Адміністрація університету та НПП дослухаються до порад та рекомендацій стейкгоल्дерів та прагнуть до вдосконалення. У К-ПНУ функціонують: Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/hwbb>), Положення про дистанційне навчання (<http://surl.li/axjsh>), Положення про освітні програми (<http://surl.li/bgsfm>), Положення про екзамени і заліки, порядок перерахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/aglwm>), Положення про рейтингову систему оцінювання (<http://surl.li/hwb>), Положення про індивідуальний навчальний план студента (<http://surl.li/bhedc>) та ін. Культура забезпечення якості освітнього процесу реалізована на кількох рівнях: університет (ректорат, Вчена рада, Навчально-методичний центр з забезпечення якості освіти), факультет (деканат, Вчена рада факультету) кафедра (завідувач кафедри, гарант ОП, група забезпечення) та окремих стейкгоल्дерів (студенти, роботодавці, викладачі, випускники). Члени академічної спільноти піднімають питання якості освітнього процесу на засіданнях Вчених рад кафедри та університету. Учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через участь у різноманітних науково-практичних конференціях, програмах професійного розвитку, семінарах, круглих столах; науковій та методичній роботі. За здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти у К-ПНУ діють такі структурні підрозділи: навчально-методичний центр забезпечення якості освіти (<http://surl.li/dfhvr>), відділ аспірантури і докторантури (<http://surl.li/dfhwa>), архівно-інформаційний відділ (<http://surl.li/dfhwi>), відділ наукової роботи (<http://surl.li/dfhwk>), відділ кадрів (<http://surl.li/dfhwp>), відділ міжнародних зв'язків (<http://surl.li/bkwqe>), відділ фандрайзингу (<http://surl.li/dfhxa>), центр документації (<http://surl.li/dfhxb>), лінгвістичний центр (<http://surl.li/dfhxf>), центр інформаційних технологій (<http://surl.li/deypo>). Всі структурні підрозділи університету тісно співпрацюють між собою. На думку ЕГ, в університеті наявне прагнення до поліпшення якості освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Діяльність Навчально-методичного центру забезпечення якості освіти, який проводить регулярний моніторинг визначення потреб та інтересів здобувачів, НПП, роботодавців у вигляді різноманітних анкетувань, здійснює координацію та контроль за організацією освітнього процесу в університеті та його відповідності стандартам вищої освіти, що свідчать про бажання К-ПНУ вдосконалюватись та робити освітнє середовище максимально комфортним для здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Активність студентського самоврядування у період дистанційного навчання низька. Підвищити активність роботи студентського самоврядування у період дистанційного навчання (проведення різноманітних заходів для здобувачів, щоб підвищити їх активну позицію під час навчання).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, позиції стейкхолдерів беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 8 з недоліками (низька активність роботи студентського самоврядування у період дистанційного навчання) що є несуттєвими. Підкритерії 8.1, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7 цілком відповідають вимогам, а 8.2 - частково, але виявлені недоліки суттєво не впливають на реалізацію освітнього процесу та можуть бути виправлені найближчим часом, що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 8 рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існують процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, відповідно до: Статуту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<http://surl.li/dewxe>), Правил внутрішнього розпорядку (<http://surl.li/bdmeb>), Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/hwbb>), Положення про дистанційне навчання (<http://surl.li/axjsh>), Положення про освітні програми (<http://surl.li/bgsfm>), Положення про екзамени і заліки, порядок перерахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її складання при переведенні, вступі та поновленні здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/aglwm>), Положення про рейтингову систему оцінювання (<http://surl.li/hwb>), Положення про індивідуальний навчальний план студента (<http://surl.li/bhedc>) та ін. Всі вони розміщені у вкладці "Публічна інформація" (<http://surl.li/dewzv>) на головній сторінці закладу та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. За результатами проведених зустрічей з усіма фокус-групами підтверджено, що усі необхідні для організації даного процесу документи є у вільному доступі, а також під час реалізації освітньої програми забезпечується виконання всіх встановлених правил, політик, процедур.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) був оприлюднений для громадського обговорення на сайті (<http://surl.li/dexdw>), де з метою оперативного реагування на зауваження та пропозиції зацікавлених сторін прикріплена гугл форма (<http://surl.li/dexdj>). Зі слів гаранта освітньої програми - Михальської Світлани Анатоліївни, проект даної ОП був оприлюднений для обговорення не пізніше як за 1 місяць до розгляду. Також, на сайті кафедри висвітлені таблиці щодо пропозицій, які вносили стейкхолдери в ОП (<http://surl.li/dexet>, <http://surl.li/dexew>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті кафедри оприлюднена ОП Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка) за посиланням (<http://surl.li/dexmn>), силабуси обов'язкових та вибіркових компонентів програми (<http://surl.li/dexkh>). Під час фокус зустрічей підтверджено факт оприлюднення на офіційному сайті точної та достовірної інформації про ОНП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для забезпечення інформаційних потреб

усіх учасників освітнього процесу. Проте, ЕГ помітила, що на сайті кафедри та університету розміщені не всі рецензії на ОП від зацікавлених сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Офіційний сайт університету та кафедри є зручний та зрозумілий; обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Не всі рецензії на ОП від заінтересованих сторін розміщені на сайті кафедри чи університету. Розміщувати всі рецензії на ОП, що надходять, на сайті кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП загалом відповідає вимогам підкритеріїв 9.1, 9.2. (прозорість та публічність основних документів і процедур, котрі забезпечують та регулюють освітній процес ЗВО; зручна та зрозуміла логістика офіційного сайту університету; забезпечено зворотний зв'язок для оперативного реагування на зауваження та пропозиції зацікавлених сторін щодо реалізації та покращення ОП.), а 9.3 - частково, але виявлені недоліки (не всі рецензії на ОП від заінтересованих сторін розміщені на сайті кафедри чи університету) суттєво не впливають на реалізацію освітнього процесу та можуть бути виправлені найближчим часом, що дозволяє оцінити відповідність ОП вимогам до Критерію 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	A
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Федоренко Світлана Володимирівна

Члени експертної групи

Бабич Наталія Миколаївна

Омельченко Марина Сергіївна

Войтенко Альона Андріївна